

BOYUNDURUK

Rus Kimliğinin İnşasında Moğol Tatar Boyunduruğu
ve
Tarih Ders Kitaplarında Konar Gocer Otekinin İnşası

Mustafa Can Teziç

Ankara 2022

BOYUNDURUK

Rus Kimliğinin İnşasında Moğol Tatar Boyunduruğu ve
Tarih Ders Kitaplarında Konar Gocer Otekinin İnşası

Yazar

Mustafa Can Teziç

Kapak Resmi

Iuliia Petrova

ISBN: 978-625-7305-71-6

1. Baskı

Haziran, 2022 / Ankara

Yayın Sertifika No

46683

Matbaa Sertifika No

46682

Grafiker®

Yayınları

Yayın No: 436

Web: grafikeryayin.com

Kapak, Sayfa Tasarımı,

Baskı ve Cilt

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık

Sanayi ve Ticaret Ltd. Őti.

Ođuzlar Mahallesi

1396. Cadde No: 6/A

06520 Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafiker@grafiker.com.tr

Web : grafiker.com.tr

Kitabın hukuksal ve bilimsel sorumluluğu yazarına aittir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	3
ÖNSÖZ	7
GİRİŞ	11
KURAMSAL ÇERÇEVE	25
Etnik Kimliğin Toplumsal Dinamikleri ve İnşası.....	26
Millî Kimlik ve Ulus İnşası Sürecinde Tarih Olgusunun Yeri.....	36
Nation (Millet) Mefhumunun Tarihsel Gelişimi.....	37
Ulusların İnşası ve Kaynakları.....	41
Tarih Ders Kitaplarında Tarihsel Ötekinin İnşasında Stereotipler.....	51
RUSYA'DA MİLLET OLGUSUNUN TARİHSEL GEÇMİŞİ VE FARKLI AKIMLAR	57
Slavofilizm.....	60
Liberal ve Muhafazakâr Düşünürler İçerisinde Rus Milliyetçiliği.....	65
Dekabristlerin Millet ve Milliyetçilik Olgularına Bakışları.....	79
Avrasyacılık ve N.S. Trubetskoy'un Milliyetçilik Anlayışı.....	82
Rus Tarihinin Liberal-Muhafazakâr ve Dekabrist'lerce Farklı Şekillerde Yorumlanması ve Biz Olgusunun Algılanma Biçimleri.....	90

SOVYET MİLLİYETLER POLİTİKASI VE SOVYET KİMLİĞİNİN İDEOLOJİK TEMELLERİ	99
Sovyetler Birliği'nde Rusların Konumları.....	105
Sovyetler Birliği'nde Rus Milliyetçiliği.....	116
Rus Milliyetçiliğinin Sosyokültürel Temelleri.....	116
Sovyetler Birliği Döneminde Rus Milliyetçileri Arasında Örgütlenme ve Faaliyetler.....	120
Rus Milliyetçiliği ve Sovyet Rejimi.....	123
Nash Sovremennik dergisi.....	127
Molodaia Gvardiia Dergisi.....	133
Rus Milliyetçileri - Tarihte Öteki Türkler ve Moğollar.....	138
SOVYET DÖNEMİNDE “BİZ” VE “ONLAR” OLGULARININ İNŞASI - SOVYET MATBUATINDAN VE TARİH YAZIMINDAN ÖRNEKLER	143
SOVYETLER BİRLİĞİ SONRASI DÖNEMDE MİLLÎ KİMLİĞİN İNŞASI	161
RUS TARİH YAZIMINDA İGO VE YARMO OLGULARI	171
Sovyetler Birliği Döneminde Boyunduruk (İgo) Olgusunun Kullanımı ve Tarih Yazımında Moğol Tatar Algısı.....	180
Avrasyacıların Moğol Tatar ve Turan Algıları.....	192
Tarih Yazımında Sovyetler Birliği Sonrasında Moğol Tatar Algısı.....	210

TARİH DERS KİTAPLARINDA TARİHSEL - ÖTEKİ - OLARAK “KONAR GÖÇERLER”	237
Tarih Ders Kitaplarında Moğollardan Önce Konar Göçerler.....	239
Sovyet Döneminde Hazırlanan Tarih Ders Kitaplarında Konar Göçerler.....	239
Sovyetler Birliği Sonrasında Hazırlanan Tarih Ders Kitaplarında Konar Göçerler	248
2016 Yılından Sonra Hazırlanan Tarih Ders Kitabında Konar Göçerler	259
Tarih Ders Kitaplarında Ruslar ve Konar Göçerler Arasındaki İlişkiler	265
Sovyetler Birliği Döneminde Hazırlanan Tarih Ders Kitaplarında Ruslar ve Konar Göçerler Arasındaki İlişkiler.....	265
Sovyetler Birliği'nin Dağılmasından Sonra Hazırlanan Tarih Ders Kitaplarında Ruslar ve Konar Göçerler Arasındaki İlişkileri.....	274
2016 Sonrasında Hazırlanan Tarih Ders Kitaplarında Ruslar ve Konar Göçerler Arasındaki İlişkiler.....	290
TARİH DERS KİTAPLARINDA ÖTEKİ OLARAK “MOĞOLLAR VE TATARLAR”	299
Sovyetler Birliği Döneminde Tarih Ders Kitaplarında Rus- Moğol Tatar İlişkileri.....	299
Sovyet Birliği Sonrası Dönemde Tarih Ders Kitaplarında Moğol Tatar Algısı.....	322
2016 Yılı İtibari ile Hazırlanan Tarih Ders Kitabında Ulusal Öteki Olarak Moğol Algısı'nın İnşası.....	337

TARİH DERS KİTAPLARINDA RUS DEVLETİNİN MOSKOVA KNEZLİĞİ ETRAFINDA BİRLEŞMESİ VE KÜLLERİNDEN DOĞMA SÖYLEMİ	357
Sovyetler Birliği Döneminde Hazırlanan Tarih Ders Kitaplarında Rusya'nın Birleşmesi.....	357
Sovyetler Birliği Sonrası Dönemde Hazırlanan Tarih Ders Kitaplarında Kulikova Savaşı ve Doğuya Doğru İlerleyiş.....	367
2016 Sonrası Hazırlanan Tarih Ders Kitabında Rus Topraklarının Birleşmesi.....	379
SONUÇ	393
KAYNAKÇA	407
DİZİN	427
ÖZGEÇMİŞ	433

ÖNSÖZ

Kimlik olgusunun tarihsellikten soyutlanamayacağı iddiasından yola çıkan bu çalışmamızda tarih yazımının, anlamının ve eğitim sisteminde müfredata dâhil edilmesinin, kimlik inşası ve yaratılmak istenen insan tipinin hedefleri ile uyumlu bir şekilde yürütülen politik bir olay olduğu görülmektedir.

Kimlik olgusu biz ve onlar karşıtlığı üzerine inşa olan dinamik bir yapıdır. Yapısal değişimler karşısında değişiklik gösteren bir doğaya sahip olan kimlik karşılıklı ilişkiler ağında tektar tekrar inşa edildiği gibi politik öncelikler doğrultusunda da farklı şekillerde kurgulanmaktadır. Böyle bir politik kurgu sonucunda siyasi bir olgu olarak karşımıza çıkan millî kimliğin inşası ancak ötekinin kurgulanması ile vücut bulmaktadır. “Öteki”nin yaratımı güncel yaşamın pratiklerinde olduğu gibi aynı zamanda (millî) tarihin yazımında da kendisini göstermektedir. Diğer bir deyişle ulusal kimlikler tarihte inşa edilirken ötekinin karşısında, öteki ile girilen ilişkiler ağında farklı söylemler üzerine inşa edilmektedir. Öyle ki, kimlikler öteki üzerinden kurumsallaşırken, ötekinin üzerinde yapılan bir değişimin mevcut kimliklerin de yeniden yorumunu gerektirdiği XI. ve XV. yüzyıllar Rus tarihinin anlatımında da kendini göstermektedir.

Rusya İmparatorluğu’nda XVIII. yüzyılın sonu XIX. yüzyılın başlarında Batıdan gelen fikir akımlarının da etkisi ile birlikte milliyetçilik fikrinin gelişmesi ve beraberinde kendi kendini tanımlama sorunsalı Rus tarihinin farklı şe-

killerde yazılmasına ve yorumlanmasına neden olmuştur. Rusya İmparatorluğu'ndan başlayarak günümüze kadar farklı siyasi akımlar çerçevesinde Ruslar biz kimiz sorusunu sorarlarken bu sorunun cevabı içerisinde farklı tarihi noktalara referans vermişler ve bu tarihsel dönemlerde öteki arama, ötekinin karşısında Rus kimliğini inşa etme ihtiyacı duymuşlardır. Bu tarihsel dönemler içerisinde XI. XV. yüzyıllar arası Rus tarihinin yazımında Moğol -Tatar Boyunduruğu bir öteki olarak farklı dönem ve fikir akımları içerisinde farklı anlamlar kazanmıştır.

Çalışma çerçevesinde gerek tarihsel olarak gerekse güncel olarak Moğol – Tatar boyunduruğu olgusu farklı bakış açıları çerçevesinde incelenirken Rus Knezliklerinin Altın Orda ile geçirmiş oldukları bu sürecin farklı dönemlerde ve farklı bakış açıları içerisinde nasıl değerlendirildiği ele alınmaktadır. Moğol – Tatar boyunduruğu söylemi bir taraftan Rusların içerisinde geçtikleri ıstırap dolu yıllar sonucunda küllerinden yeniden doğdukları söylemini temellendiren bir özelliğe sahipken, diğer taraftan Rus devletinin temellerinin atılmasında zorunlu ve bir o kadar da katlanılması gereken bir olgu veya Slav-Turan birlikteliği içerisinde birleştirici olarak görülmektedir.

Özetle bu çalışmada Rus tarihi örneğinde Moğol-Tatar boyunduruğu miti üzerinden bir öteki inşa edilirken bu olgu karşısında Rus kimliğinin nasıl kurgulandığı farklı dönem ve fikir akımları çerçevesinde incelenmektedir.

Kuşkusuz bu çalışma daha yazımına başlamadan çok önceye uzanan bir sürecin birikimi sonucunda olgunlaşmış ortaya çıkmıştır. Bu geçen zaman dilimi içerisinde karşılaştığım tüm zorluklar karşısında bana her konuda yardımcı olan annem Işık TEZİÇ ve babam Hasan Tahsin TEZİÇ'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Gerek geçirmiş olduğun

hastalık ve iyileşme sürecinde gerekse akademik hayatımda bana büyük destek veren sayın Prof. Dr. F. Sema BARUTCU ÖZÖNDER hocama ve bu kitabın editasyonunda onca işinin içerisinde bana zaman ayırarak değerli yardımlarını esirgemeyen, kıymetli hocam Prof. Dr. Gülsüm KİLLİ YILMAZ'a en derin teşekkürlerimi sunarım.

Kendisi ile tanıştığımız Mart 2008 tarihinden itibaren gerek doktora tezim sürecinde bana bilgeliği ile verdiği büyük destek, gerekse bugüne kadar her zaman manevi varlığını yanımda hissettiğim sayın danışmanım, Felsefe Bilim Doktoru Prof. Akademik Asalhan Ol'zonoviç BORONOYEV'e derin saygılarımı bir kez daha bu kitap vasiyası ile sunuyorum.

Ayrıca yüksek lisans tezim süresince benden hiç bir zaman desteğini esirgemeyen, görüş ve tavsiyeleri ile her zaman yanımda olan sayın Prof. Dr. Ayşegül AYDINGÜN hocama en derin teşekkürü bir borç bilirim.

KAYNAKÇA

- Adanır, F. (2017). Güney Doğu Avrupa'daki Tarih Ders Kitaplarında Osmanlı İradesi İmgesi: Gelenekler ve Yeni Yaklaşımlar. *Tarih Eğitimi ve Tarihte "Öteki" Sorunu. 2. Uluslararası Tarih kongresi Tebliğler 8-10 Haziran1995 İstanbul.* (Hzn. Ali Berktaş; Can Tuncer), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 141-151.
- Agnew, A.J. (2002). *Place and Politics in Modern Italy.* The University of Chicago Press.
- Anderson, T. (1967). *Russian Political Thought - An Introduction.* United States of America: Cornell University Press.
- Andreev, İ.L., Fedorov, İ.N. (2016). *İstoriya Rossii. S Drevneyşih Vremyon do XVI veka. 6 kl.* Moskova: Drofa.
- Andreev, İ.L., Fedorov, İ.N, Amosova, İ.V. (2016). *İstoriya Rossii. XVI-konets XVII veka. 7 kl.* Moskova: Drofa.
- Appadurai, A. (2003). *Modernity at Large Cultural Dimensions of Globalization.* London: University of Minnesota Press.
- Asfendiarov, S.D. (1998). *İstoriya Kazahstana (S Drevneyşih Vremen).* (Pod red. Takenova A.). Almatı: "SANAT".
- Asfendiarov, S.D. (1935). *İstoriya Kazahstana (S Drevneyşih Vremen).* T.1. Alma Ata: Kazakstanskoye Kraevoye izd-vo.
- Avdela, E.; Askouni, N.; Çağlar, N.; Dragonas, T.; Frangoudaki, A.; Galanopoulou, A.; Ingless, C.; Koronaiou, A.; Kouzelis, G.; Ventouro, L. (2017). Yunan Eğitim Sisteminde "Ben" ve "Öteki" Tasvirleri. *Tarih Eğitimi ve Tarihte "Öteki" Sorunu. 2. Uluslararası Tarih kongresi Tebliğler 8-10 Haziran1995*

İstanbul. (Hzn. Ali Berktaş; Can Tuncer), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 94-95.

Bahruşin, S.V. (1928). *Oçerki Po İstorii Kolonizatsii Sibiri v XVI i XVII vv.* Moskva: İzdaniye M i S. Sabaşnikovix.

Barghoorn, F.C. (1980). "Four Faces of Soviet Russian Ethnocentrism". (Ed.Allworth E.) *Ethnic Russia in the USSR – The Dilemma of Dominance*, New York, Oxford, Toronto, Sydney, Frankfurt, Paris: Pergamon Press, 55-66.

Barth, F. (2001). *Etnik Gruplar ve Sınırları*. (Çeviren. Ayhan Kaya; Seda Gürkan), İstanbul: Bağlam Yayınları.

Barth, F. (1969). *Ethnic groups and boundaries the social organization of culture difference*. Boston: Little Brown.

Başarin, G.P. (1987). "İstoriçeskoye Znaçeniye Dobrovol'nogo Vhojdeniya Yakutii v XVII v. v Sostav Rossiyeskogo Gosudarstva". (V.N. İVANOV; M.M. FEDOROV), *İstoriçeskiye Svyazi Narodov Yakutii s Russkim Narodom*, Yakutsk: Yakutskiy Filial SO AN SSSR, 5-28.

Bazileviç, K.V.; Bahruşin, S.V.; Pankratova, A.M.; Foht, A.V. (1953). *İstoriya SSSR. Uçebnoye posobiye dlya 8 klassa. Sredney Şkoli*. Moskova: Gosudatvennoye uçebno-pedagogiçeskoye izdatel'stvo ministerstva prosveşeniya RSFSR.

Bekmahanov, E.B. (1957). *Prisoyedineniye Kazahstana k Rossii*. Moskva: İzdatel'stvo akademii Nauk SSSR.

Blume, L. (2004). *Stereotypes and Stereotyping: A Moral Analysis*. Philosophical Papers. Vol. 33 No. 3 (November), 251-289.

Bromley, Yu.V. (2008). *Oçerkii Teorii Etnosa*. Moskova: İzdatel'stvo LKİ.

Bromley, Yu.V. (1987). *Etnosotsial'niye Protsessi: Teoriya, istoriya, Sovremennost'*. Moskova: İzdatel'stvo "Nauka".

- Bromley, Yu.V. (1981). *Sovremenniy Problemy Etnografii: Očerki i İstorii*. Moskova: Nauka.
- Bromley, Yu.V. (1973). *Etnos i Etnografiya*. Moskova: Nauka.
- Brudny, Y. (2000). *Reinventing Russia. Russian Nationalism and the Soviet State 1953 – 1991*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Buylo, B.İ. (2003). *N. Berdyaev: Natsionalizm i Kul'tura*. İzvestiya Vuzov. Severo-Kavkazskiy Region Obşestvenne Nayuki: Prilojeniyе, No: 5, 6-14.
- Chadje, A.Yu. (2010). Nikolay Berdyaev O Hacı i Natsional'nın Otnoşeniyah (Po Sborniku N.A. Berdyaeva "Sud'ba Rossii"). <https://cyberleninka.ru/article/n/nikolay-berdyaev-o-natsii-i-natsionalnyh-otnosheniyah-po-sborniku-n-a-berdyaeva-sudba-rossii>
- Cohen, A. (1996). "Ethnicity and Politics". (Ed. Hutchinson, J.; Smith, A.D.) *Ethnicity*, Oxford: Oxford University Press, 83-84.
- Cornell, S., Hartmann, D. (1998). *Ethnicity and Race Making Identities In a Changing World*. California: Pine Forge Press.
- Conner, W.A. (1996). "A Nation is a Nation, is a State, is an Ethnic Group, is a ..." . (Ed. Hutchinson, J.; Smith, A.D.) *Nationalism*, Oxford: Oxford University Press, 35-48.
- Cosgrove, S. (2004). *Russian Nationalism and the Politics of Soviet Literature. The Case of Nash Sovremennik 1981 – 91*. UK: Palgrave macmillan.
- Çeboksarov, N.N. (1967). Problemy Tipologii Etničeskih Obşnosstej v Trudah Sovetskih Uçenih. *Sovyetskaya Etnografiya*, No: 4, 94-109.
- Çerepnin, L.V. (1977). *Mongolo-Tatari na Rusı (XIII v.). Tataro-Mongolı v Azii i Evrope. Sobornik statey*. Moskova:

İzdatel'stvo "Nauka" Glavnaya Redaktsiya Vostochnoy Literaturi, 186-209.

Çerepnin, L.V. (1960). *Obrazovaniye russkogo tsentralizovannogo gosudarstva v XIV–XV vekah. Oçerki sotsial'no–ekonomiçeskoj i politiçeskoj istorii Rusi*. Moskova: Gosudarstvennoye sotsial'no-ekonomiçeskoye izdatel'stvo.

Deutsch, K.W. (1996). "Nationalism and Social Communication". (Ed. Hutchinson J.; Smith, A.D.) *Nationalism*, Oxford: Oxford University Press. 26-29.

De Wenden, C.W. (1998). "Ulus ve Yurttaşlık: Hem Rakip Hem Ortak", *Uluslar ve Milliyetçilikler* (Ed. LECA, J), (Çev. Siren İDEMEN), İstanbul: Metis, 39-48.

— Dinç, S. (2004). *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi*. Adana.

410

— Dixon, S. (1992). "The Russians: The Dominant Nationality". (Ed. Smith, G.) *The Nationalities Question in the Soviet Union*, London and New York: LONGMAN, 21-37.

Dugin, A.G. (2019). *Noomahiya: Voynı Uma. Russkiy Logos II. Russkiy İstorial. Narod i Gosudarstvo v Poiskah Subyekta*. Moskova: Akademiçeskiy Proyekt.

Dugin, A.G. (2011). *Etnosotsilogiya*. Moskova: akademiçeskiy Proyekt. Fond "Mir".

Erbanov, (1933). Ob İtogh i Oçerdnih Zadaçah Prozedniya Leninskoy Natsional'noy Politiki v Buryatii v Svyazi s Reşeniem Plenum Tsk i NG(b) UPo Natsional'nomu Voprosu. *Sovyetskaya Buryatiya*, 3, I-XXI.

Ergang, R.R. (1964). "Herder and the Foundation of German Nationalism. 1744 – 1803". (Ed. Snyder, L.L.) *The Dynamics of Nationalism*, New York: D Van Nostrand Company, Inc, 136-139.

Etimolojiçeskiy slovar russkogo yazıka Semenova

<https://semenov.academic.ru/506/uro>

Figes, O. (2018) *Nataşa'nın Dans. Rusya'nın Kültürel Tarihi* (Çev, Figen Dereli), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Fishman, J. (1996). "Ethnicity as Being, Doing and Knowing". (Ed. Hutchinson J.; Smith, A.D.), *Ethnicity*, Oxford: Oxford University Press, 63-69.

Gellner, E. (2006). *Nations and nationalism*. New York, Cornell University press.

Genkina, E.B. (1945). *Rol' Russkogo Naroda v Sozdanii Sovyetskogo Mnogonatsional'nogo Gosudarstva*. Penza: İzdatel'stvo Gazeti "Stalinskoye Znamyu".

Granin, Yu.D. (2007). *Etnostı, Natsional'noye Gosudarstvo i Formirovaniye Rossiyskoy Natsii. Optı filosofsko-metodologičeskogo issledovaniya*. Moskova: Ros.akad.nauk.

Grekov, B.D; Yakubovskiy, A.Yu. (1950). *Zolotaya Orda i ee Padeniye*. Moskova, Leningrad: İzdatel'stvo Akademii Nauka SSSR.

Grekov, B.D; Yakubovskiy, A.Yu. (1941). *Zolotaya Orda*. Ogiz – Gospolitizdat -.

Grosby, S. (1996). "The inexpugnable tie of primordiality". (Ed. Hutchinson, J.; Smith, D.J.) *Ethnicity*, Oxford, New York: Oxford University Press, 51-57.

Gudoşnikov, M. (1932). *Sibir'. İstoriçeskaya Hrestomatiya*. Moskva, İrkutsk: Vostsibirskoye Kraevoye Gosudarstvennoye İzdatl'stvo.

Guibernau, M. (1996). *Nationalism: The Nation-State and Nationalism in the Twentieth Century*. UK Oxford, USA Cambridge: Polity Press.

- Guizot, F. (1964). "On National History 1899. (Ed. Snyder, L.L.) *The Dynamics of Nationalism*, New York: D Van Nostrand Company, 118-119.
- Gumilev, L.N. (2008). *Ot Rusi Do Rossii. İstoriya Kak Forma Dvijeniya Energii*. (Otvetstvennyy redaktör T.YU. Pintal'), Moskova: ACT, 707-936.
- Gumilev, L.N. (2006). *Avrasyadan Makaleler-1*. (Çev. Ahsen Batur), Selenge Yayınları: İstanbul.
- Güvenç, B. (1997). *Türk Kimliği. Kültür Tarihinin Kaynakları*. İstanbul: Remzi Kitap Evi.
- Halbwach, M. (1992). *On Collective Memory*. USA: University of Chicago Press.
- Harunov, R. Sh. (2009). Formirovamiye Tuvinskoy İntelligentsii Putem Vıdijeniya-Korenizatsii Kadrov. *Novye İssledovaniia Tuvu*, 1-2, 273-289.
- Hechter, M. (2001). *Containing Nationalism*, Oxford: University Press.
- Hobsbawm, E. (2008 b). "Bir Kimlik Yeniden Kullanım Mantığı – Proto Milliyetçiliğin Otantik Kökleri, Proto Milliyetçiliğin Yapay Kullanım". *Milliyetçilik Kuramları* (Hzn. Antoine Roger), (Çev. Aziz Ufuk Kılıç), İstanbul: Versus, 69-78.
- Hobsbawm E.D; Ranger. T. (2000). *The Invention of Tradition*. Cambridge: Cambridge University.
- Horowitz, D.L. (2000). *Ethnic Groups in Conflict*. Berkley: University of California Press.
- Hutchinson, J; Smith, A.D. (1994). "Joseph Stalin". (Ed. Hutchinson, J.; Smith, A.D.) *Nationalism*, Oxford: Oxford University Press, 18-21.
- İstoriya Kazahskoy SSR – S Drevneyşih Vremen do Naşi Dney* (1949). (İ.O. OMAROV ve A.M. PANKRATOV),

- Almatı: Kazahskoye Obyedinennoye gosudarstvennoye izdatel'stvo.
- İstoriya SSSR* (1943). (K.V. BAZİLEVIÇ, S.V. BAHRUŞİN, A.V. FOHT, A.M. PANKRATOVA), Moskova: Gosudarstvennoye uĉebno pedagogiĉeskoye izdatel'stvo.
- Jafferlot, C. (1998). "Bazı Ulus Teorileri", *Uluslar ve Milliyetçilikler* (Ed. Leca), (Çev, Siren İdmen), İstanbul: Metis, 54-65.
- Jenkins, R. (1997). *Anthropology, Ethnicity. Rethinking Ethnicity: Arguments and Explorations*. (Ed. Jenkins. R) London: Sage publications.
- Kalaşnikov, V.D. (2014). *Kontseptualniye Podhodi Evraziyskoy İstoriĉeskoy Şkoli*. Vestnik KrasTAY, 1, 241-246.
- Karabay, Y.E. (2022). Putin'in SSCB'ye Bakışı. *Cumhuriyet*. 23 Ocak. Sayfa 2.
- Karamzin, N.M. (1993). *İstoriya Gosudarstva Rossiyskogo V Dvenadtsti Tomah*. Moskova: İzdatel'stvo "Nauka".
- Kargalov, V.V. (1967). *Vneşniye – politiĉeskiye faktori razvitiya feodal'noy Rusi. Feodal'naya Rus' i Koĉevniki*. Moskova: İzdatelstvo «vışaya škola».
- Kargalov, V.V. (1966). *Mongolo-Tatarskoye Naiestviye na Rus' XIII vek*. Moskova: İzdatel'stvo "prosveşheniye".
- Kartsov, V.G. (1937). *Oĉerk İstorii Narodov Severo-Zapadnoy Sibiri*. Moskva: Gosudarstvennoye Sotsial'no-Ekonomiĉeskoye İzdatel'stvo.
- Kedourie, E. (1964). "Nationalism and Certain Ideals in the Philosophical Tradition of Europe". (Ed. Snyder, L.L.) *The Dynamics of Nationalism*, New York: D Van Nostrand Company, 32-34.
- Kedourie, E. (1960). *Nationalism*. Praeger University Series.

- Kenso, Ya. (2018). Politiceskiy Natsionalizm M.N. Katkova. *Russkaya Politologiya*, 1 (6), 46-52.
- Kogatko, D.G.; Thakahov, V.H. (2010). *Rossiyskaya İdentichnost'. Kul'turno-tsvivilizatsionnayaspetsifika*. Sankt-Peterburg: ALETEYYA.
- Kohn, H. (1964). "German Nationalism". (Ed. Snyder, L.L.) *The Dynamics of Nationalism*. New York: D Van Nostrand Company, Inc, 135-136.
- Kohn, H. (1961). *The idea of nationalism*. New York: The Macmillan Company.
- Kolpakov, E.M. (1995). Etnos i Etnichnost'. *Etnografiçeskoye Obozreniye*, No:5.
- 414 Koksı, V.A. (2004). G.V. Vernadskiy O Meste Mongol'skogo Zavoyevaniya v Russkoy İstorii. *İstoriceskiy Nauk*. 51-54.
- Kolstoe, P. (1995). *Russians in the Former Soviet Republics*. London: Hurst&Company.
- Kostomarov, N. (1872). Naçalo edinoderjaviya v Drevney Rusi. *İstoriceskiye monografii i islledovaniyaç*. SPB: Tipografiya A. Tranşelya T.12, 70,76.
- Kotov, A. (2014). Byurokratiçeskiy Natsionalizm Mihaila Katkova. *Voprosı Natsionalizma*, 1 (17), 174-186.
- Kouzelis, G. (2017). Ulusal Kimliğin Yapısı: Yunan Eğitim Sisteminde Öğretmenlerin Ulusal "Ben" ve Ulusal "Öteki" ni Temsilleri. *Tarih Eğitimi ve Tarihte "Öteki" Sorunu. 2. Uluslararası Tarih kongresi Tebliğler 8-10 Haziran1995 İstanbul*. (Hzn. Ali Berktaş; Can Tuncer), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 96-105.
- Kozlov, V.İ. (1974). Problema Etničeskogo Samosoznaniya i EE Mesto v Teorii Etnosa. *Sovyetskaya Etnografiya*, No:2, 79-92.

- Kradin, N.N. (2000). *Koçevniki, Mit – İmperii i Sotsial'naya Evoyutsiya, Alternativniye Puti k Tsivilizatsii* (Red. Kradin, N.N.; Korotaeva, Bondarenko, D.M.; Lınşı, V.A.), Moskova: Logos, 314-336.
- Kradin, N.N. (1992). *Koçevie Obşestva (Problemi Formatsionnoy Harekteristiki)*. Vlasivostok: "Dal'nauka".
- Kratkiy Kurs İstorii SSSR* (1937). (Red. Şestakova, A.V.), Moskova: Gosudarstvenoye Uçebno-Pedagogiçeskoye İzdatel'stvo.
- Krivoşeev, Yu.V. (2015). *Rus'i Mongolı. İssledovaniye Po İstorii Severo-Vostoçnoy Rusi XVII-XIV vv.* St. Petersburg: Akademiya İssledovaniya Kul'turi.
- Krivoşeev, Yu.V. (2004). *Srednevekovaya Rusi i Cuçiev ulus: Formirovaniye i Razvitiye Sistemi Otnoşeniy. Mongols'kaya İmperiya i Koçevoy Mir.* Ulan-Ude: İdatel'stvo BNTs So RAN, 186-212.
- Kudriashev, V.N. (2014). İdentiçnosti: Zarojdeniye Russkogo Natsionalizma (Vtoraya Polovina XIX v.). *Rusii*. No:4, 117-129.
- Kudryavtsev, F.A. (1946). *İstoriya Buryat-Mongol'skogo Naroda. Ot XVII v. Do 60-x GODOV XIX v.* Moskova, Leningrad: İzdatel'stvo Akademii Nauk SSSR.
- Kuznetsova, S.V. (2012). İstoriçeskaya Pamyat' i Povsednevniy Natsionalizm v Tralrovke etnosimvolizma. *Vestnik Nijgorodskogo Universiteta im. N.İ. Lobaçevskogo*, 6 (3), 131-136.
- Ledkovsky, M. (1980). "Russian Orthodoxy and Ethnic Identity Today". (Ed.Allworth, E.) *Ethnic Russia in the USSR – The Dilemma of Dominance*, New York, Oxford, Toronto, Sydney, Frankfurt, Paris: Pergamon Press, 116-123.

- Letnyakov, D.E. (2016). N.M. Karamzin i Zarojdeniye Natsionalistiçeskogo Diskursa v Rossii. *History of Philosophy*, 21 (1), 72-86.
- Llobera, R. J. (1999). *Recent theories of nationalism*. University Collage London: Institute de Ciéncias Politiques i Socials Barcelona, WP. Num. 164, 24.
- Lyutov, L.N. (2017). Vzglyadı N.M. Karamzina na Tatro-Mongol'skoye İgo v Kontekste Al'ternativ Razvitiya Rossiyskogo Sotsiuma. *Karamzinskiy Sbornik: Naslediye N.M. Karamzina v İstorii i Kul'ture Rossii. Sbornik Materialov Mejdunatodnoy nauçučno-praktiçeskoy konferentsii. Ul'yanovsk, 5-6 dekabrya 2016g.* ss. 86-93.
- Malesevic, S. (2004). *The Sociology of Ethnicity*. SEGA Publications.
-
- 416
-
- Markizov, A. (1933). O Bar'be na Dva Fronta v Natsional'nom Voprose. *Vestnik İnstituta Kul'turi*, 2, 8-23.
- Markizov, A. (1931). Bar'ba na Dva Front aza Leninskuyu Natsional'nuyu Politiku. *Sovyetskaya Buryatiya*, 1, 3-13.
- Maslin, M.A. (2018). *K Voprosu Ob Oxranitel'nom Natsionalizme M.N. Katkova. Tetreadi po Konservatizmu: Al'manah. No:3.* M: nekommerçeskiy Fond – İnstytut Sotsial'no-ekonomiçeskih i Poliitiçeskih İssledovaniye (Fond İSEPI), 13-24.
- Mastyugina, T.M.; Perepelkin, L.S.; Stelman, V.G. (2013). *Natsional'naya Politika v Rossii XVI – naçalo XXI veka*. Moskova: FORUM.
- Mayer, J. (2011). *Mythological history, identity formation, and the many faces of Alexander the Great*. Honors Projects. Paper11.
- Mazour, A.G. (1964) "The Rise of Russian Nationalism, 1825-1855". (Ed. Snyder, L.L.) *The Dynamics of Nationalism*, New York: D Van Nostrand Company, 204-207.

- McGarty, C.; Vincent, Y.; Spears, R. (2002). *Stereotypes as Explanations. The Formation of Meaningful Beliefs About Social Groups*. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Meerson, M.A. (1980). "The Influence of the Orthodox Church on Russian Ethnic Identity". (Ed. Allworth, E.) *Ethnic Russia in the USSR – The Dilemma of Dominance*, New York, Oxford, Toronto, Sydney, Frankfurt, Paris: Pergamon Press, 105-115.
- Meerson-Aksenova, M. (1977). "Introduction". (Ed. Meerson – Aksenova, M.; Shragin, B.) *The Political Social and Religious Thought of Russian "Samizdat" – An Anthology*, Belmont, Massachusetts: Nordland Publishing Company, 345-352.
- Miller, A.İ. (2008). "Natsiya Kak Ramka Političeskoj jizni", *Naslediye İmperii i Buduŝee Rossii*. (Pod. Red. Miller, A.İ), Moskova: Fond "Liberal'naya missiya" Novoye Literaturnoye Obozreniye, 492-524.
- Montesquieu, B. (1964). "Popular Government and Popular Patriotism 1748". (Ed. Snyder, L.L.) *The Dynamics of Nationalism*, New York: D Van Nostrand Company, Inc, 105-106.
- Mosunova, N.A.; Kornev, G.P. (2012). *Natsiopolonimaniye. Poisk Obyektivnih Osnovaniye i Sotsial'noye Konstruirovaniye*. St. Petersburg: Aleteyya.
- Nagel, J (1994) *Constructing Ethnicity: Creating and Recreating Ethnic Identity and Culture*. Social Problems, 1 (1).
- Nasonov, A.N. (1940). *Mongoli i Rus' (İstoriya Tatarskoj Politiki na Rusi)*. Moskova, Leningrad: İzdatel'stvo Akademii Nauk SSSR.
- Nazipov, İ.İ. (2015). Obzor negativnoy po formam i storičeskim posledstviyam, otsenki russko-ordinskih

otnoşeniye v istoričeskikh istočnikah i istoriografii. *İstoriya mejdunarodnix otnoşeniye*. *Klio*, No: 6 (102), 85-88.

Neçkina, M.V.; Leybengrub, P.S. (1971). *İstoriya SSSR. Uçebnoye posobiye dlya 7 klassa*. Moskova: Prosveşeniye.

Neyzi, L. (2011). "Giriş". (Ed. NEYZİ, L.) *Nasıl Hatırlıyoruz? Türkiye'de Bellek Çalışmaları*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1-12.

Nolev, E.V. (2013). "Mongolo-Tatarskoye igo": İdeoloğičeskiy i metodoloğičeskiy aspekti istoričeskogo diskursa. *Vestnik Buryatskogo Gosudarstvennogo Universiteta*, 92-96.

Nosonov, A.N. (1940). *Mongolı i Rus' – (İstoriya Tatarskoy Politiki na Rusi)*. Moskova; Leningrad: İzdatel'stvo Akademii Nauk SSSR.

Özkırmılı, H. (2010). *Milliyetçilik Üzerine Güncel Tartışmalar. Eleştirel Bir Müdahale*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Pankratov, A.M. (1953). *İstoriya SSSR. Uçebnik dlya 8 Klassa Sredney Şkoli*. Moskova: Gosudarstvennoye Uçebno-Pedgogičeskoye İzdatel'stvo Ministerstva Prosveşeniya RSFSR.

Pçelov, E.V. (2012). *İstoriya Rossii. S Drevneyşih Vremyon do kontsa XVI veka. Uçebnik dlya 6 klassa obşebrazovatel'nih uçrejdeniye*. Moskova: Russkoye Slovo.

Pipes, R. (2011). Vliyaniye mongolov na Rus': "za" i "protiv". *İstoriçeskoye issledovaniye*. <http://www.intelros.ru/readroom/nz/neprikosnovenny-zapas-79-52011/12104-vliyanie-mongolov-na-rus-za-i-protiv-istoriograficheskoe-issledovanie.html>

Poçyekayev, R.Yu. (2017). *Zolotaya Orda. İstoriya v İmperskom Kontekste*. Sankt-Peterburg: "Nauka".

- Pohlebkin, V.V. (2000). *Tatari i Rus' – 360 let Otnoşeniya Rusi s Tatarskimi Gosudarstvami v XVIII – XVI vv. 1238 – 1598 gg. (Ot Bitvi na r. Sit' do Pokoreniya Sibiri)*. Spravoçnik. Moskova: “Mejdunarodniye Otnoşeniya”.
- Politov, V.V. (2017). Oteçestvennaya istorigrifiya vliyanija Mongolo-Tatarskogo iga na sotsial'no-politiçeskiye instituti knyajestv Severo-Vostoçnoy Rusi. Spetsial'nost' 07.00.09 – İstografiya, istoçnikovedeniye i metodi istoričeskogo issledovaniya AVTOREFERAT dissertatsii na soiskaniye uçenoy stepeni kandidata istoričeskikh naukah.
- Rabow-Edlin, S. (2006). *Slavophile Thought and the Politics of Cultural Nationalism*. State University of New York Press.
- Renan, E. (1996). “Qu'est-ce qu'une nation?”. (Ed. Hutchinson J.; Smith, A.D.) *Nationalism*, Oxford: Oxford University Press, 17-18.
- Riskulov, T. (1936). Vosstaniye v Sredney Azii v 1916. *Barba Klassov*, 6, 1-15.
- Roseko, M.N. (2007). “Natsiya”, *Natsii i Etnosi v Sovremennom Mire – Slovar'-Spravoçnik* (Otv. Red. Roseko, M.N.), Sankt – Peterburg: İD “Petropolis”, 69-70.
- Rudakov, V.N. (2012). Kontsepsiya Ordinskogo «İga» i Otnoşeniya s Ordoy v Russkom Obşestvennom Soznanii Vtoroy Polovini XIII-XVI vekov. 2012 – *God Rossiyskoy İstorii – 1150 – Letie Rossiyskoy Gosudarstvennosti*, 24-32.
- Ryken, L.; Wilhoit, J.; Longman, T. (2005). *Slovar' Bibleyskikh Obrazov*. Inter Varsity Press: Illinois, USA; Leicester, England.
- Sadohin, F.P. (2008). *Etnologiya*. Moskova: Gradariki.
- Safranov, F. (1951). “Progressivnoye Vliyanije Velikoy Russkoy Natsii na Razvitiye Yakutskogo Naroda” *Sobornik. Voprosu İstorii*. 1, 140-144.

Saharov, A.N. (2012). *İstoriya Rossii. S Drevneyşih Vremyon do kontsa XVII veka. Çast 1. Uçebnik dilya 10 klassa obşebrazovatel'nih uçerjdeniye*. Moskova: Russkoye slovo.

Saharov, A.N. (2010). *İstoriya Rossii. S Drevneyşih Vremyon do kontsa XVI veka. 6 klass. Uçebnik dlya obşebrazovatel'nih uçerjdeniy*. Moskova: Prosveşeniye.

Sarbuçev, M. (2012). *Nikakogo "İga" ne bilo! İntellektual'naya Diversiya Zapada*. İzdatel'stvo Eksmo.

Savitskiy, P. (1922). *Step' i Os'lost' - Na Putyah'. Utverjdeniye Evraziytsev'. Kniga Vtoraya. Stat'i Petra Savtskago, A.V. Kartaşeva, P.P. Suvçinskago, Kn. N.S.Trubetskogo, Gerogriya V. Florovskago, P. Bitsilli*. Gelikon': Moskova; Berlin, 341-356.

Savitskiy, P. *Yevraziyskaya kontseptsiya Russkoy istorii*

<http://gumilevica.kulichki.net/SPN/spn11.htm>

Savitskiy, P. *Russkiye sredi narodov Yevrazii*

<http://gumilevica.kulichki.net/SPN/spn11.htm>

Savitskiy, P. *Osnovi geopolitiki Rossii*

<http://gumilevica.kulichki.net/SPN/spn11.htm>

Sayenko, G. (2017). *İskrenniy Russkiy Natsionalizm*. Moskova: Kinijny Mir.

Schats, E. (2004). *Modern Clan Politics he Power of "Blood" in Kazakhstan and Beyond*. University of Washington Press: Seatle and London.

Schenk, F.B. (2007). *Aleksandr Nevskiy v Russkoy Kul'turoy Pamyati: Svyatoy, Pravitel', Natsional'nyy Geroy (1263-2000)*. (Çev. E. Zemskovoy, E.; Lavrinoviç, M), Moskova: Novoye Literaturnoye Obpzreniye.

Scott, J.F. (1964). "Inculcation of Nationalism in French Schools After 1870". (Ed. Snyder, L.L.) *The Dynamics of*

- Nationalism*, New York: D Van Nostrand Company, 120-122.
- Selyeznyev, Yu.V. (2012). Proishojdeniye poyatiya "Mongolo-Tatarskoye igo" (Terminologičeskaya zametka). *Rossiyskaya İstoriya*, No: 4, 107-110.
- Sergeev, S. (2017). *Russkaya Natsiya. Natsionalizm i ego Vragi*. Moskova: Tsetnrpoligraff.
- Sergeev, M.A. (1951). Progressivnoye Vliyaniye Velikoy Russkoy Natsii na Razvitiye Yakutskogo Naroda Yakutskiy Filial. *Sovyetskaya Etnografiya*, 4, 230-234.
- Shively, W.P. (1997). *Power & Choice. An Introduction to Political Science*. The McGraw_Hill Companies, INC.
- Smith, A. D. (2010). *Nationalism. Key Concepts*. USA; UK: Polity Press. ———— 421
- Smith, A. D. (2009). *Ethno-Symbolism and Nationalism. A Cultural Approach*. London and New York: Routledge. ————
- Smith, A. D. (2008). *The Antiquity of Nations*. UK: Polity Press.
- Smith, A. D. (2000). *The Nation in History. Historiographical Debates about Ethnicity and Nationalism*. USA: University Press of New England.
- Smith, A.D. (1999 a). *Millî Kimlik*. (Çev. Bahadır Sina Şener), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Smith, A.D. (1999 b). *Myths and Memories of the Nations*. United Kingdom: Oxford University Press.
- Smith, A.D. (1989). *The Ethnic Origins of Nations*. UK, USA: Basil Blackwell.
- Smith, G. (1990). "Nationalities Policy from Lenin to Gorbachev". (Ed. Smith, G.) *The Soviet Nationality uestion in the Soviet Union*, New York: Longman Publications.

Spechler, D.R. (1990). Russian Nationalism and Soviet Politics. (Ed. Hajda, L.; Beissinger, M.) *The Nationalities Factor in Soviet Politics and Society*, Boulder, San Francisco, & Oxford: Westview Press, 281-304.

Stalin, J. (1996). "The Nation". (Ed. J; Smith, A.D. (Ed. Hutchinson J.; Smith, A.D.) *Nationalism*, Oxford: Oxford University Press, 18-21.

Stanthis, P. (2017). Yunan (Ve Türk) Tarih Ders Kitaplarında "Ben" ve "Öteki" İmgeleri. *Tarih Eğitimi ve Tarihte "Öteki" Sorunu*. 2. Uluslararası Tarih kongresi Tebliğler 8-10 Haziran1995 İstanbul. (Hzn. Ali Berktaş; Can Tuncer), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 125-133.

Stennik, Yu.V. (2004). *İdeya "Drevney" i "Novoy" Rossii i Bşestvenni-İstoriçeskoj Mıslı XVIII – načala XIX veka*. St. Petersburg: İzdatelstvo Nakuka.

Suleymanov, O. (1975). *Az i Ya*. Alma Ata: İzdatelstvo Jazuşı.

Şipilov, A.V. (2008). *Svoi, Çujie i Drugie*. Moskova: Progress – Traditsiya.

Şlyahatorov, G.A. (2015). *Kak Zolotaya Orda Ozolotila Rus'.* Mifi i Pravda o "Tataro-Mongols'skom İge". Moskova: Yauza.

Teziç, M.C. (2017). Millî Soru "No:39" Program Notları.

http://www.koksav.org.tr/hassas_konular/04032017_hk_cantezic.html

Teziç, M.C. (2013). Rassmotreniye Russkoy (Sovjetskoy) Teorii Etnosa Çerez Konstruktivistskuyu Perspektivu "Primordialnıy Konstrutivizm". *Obşestvo. Sreda. Razvitiye*, 4. (13), 109-113.

Thiesse, A. M. (2010). "Ulusal Kimlikler, Ulus Aşırı Bir Paradigma", *Milliyetçiliği Yeniden Düşünmek Kuram ve Uygulamalar* (Hzn. Alain Dieckhoff, Christophe Jaffrelot),

- (Çev, Devrim Çatinkasap), İstanbul: İletişim Yayınları, 151-178.
- Tillett, L. (1969). *The Great Friendship. Soviet Historians the Non-Russian Nationalities*. The University of North Carolina Press Chapel Hill.
- Tişkov, V. (2013). *Rossiyskiy Narod: İstoriya i Smysl Natsional'nogo Samosoznaiya. İnstitut Etnolgiı i Antropologii im. N. N. Mikluho-Maklaya RAN*. Moskova: Nauka.
- Tişkov, V. (2011 a). *Rossiyskaya Natsiya i Rossiyskiye Natsional'nosti. Rossiyskaya Natsiya. Stanovleniye, Etnokul'turnoye Mnogoobraziye* (Pod. Red V.A. Tişkov) İn-t Etnologii i Antropologii im. N.İ. Mikluxo-Maklya RAN. Moskova: Nauka.
- Tişkov, V. (2011 b). V. XXI vek priznaet prava Bol'şinstva. *Russkiy Jurnal*, <http://actualcomment.ru/news/29476/>.
- Tişkov, V. (2007). *Sto est' Rossiya i Rossiyskiy Narod. Pro et Contra May-İyun'*.
- Tişkov, V.A. (2003). *Rekviem po Etnosu: İssledovaniya po Sotsial'no-kul'turnoy Antropologii*. M: Nauka.
- Tişkov, V.A. (2001). *Etnologiya i Politika*. M: Nauka.
- Tolstenko, A.K. (2013). Russkaya Natsiya i ee Kontseptualizatsiya v Trudah P.B. Struve i M.O. Men'şikova. *Vestnik. Mosk. Un-Ta, Ser.8. İstoriya*. 4, 35-48.
- Tomsett, E. YU. (2020). Monarhiçeskaya Gosudarstvennost': Politikiçeskiy Prognoz L.A. Tihomirova. *EUROPEN JOURNAL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENSES*, 3, 34-41.
- Tsibikov, B. (1950). *K Voprosu O Dobrovol'nom Prisoyedinenii Buryat-Mongolii k Rossii*. Ulan-Ude: Buryat-Mongolskoye Gosudarstvennoye İzdatelstvoç.

Tsımrina, T.V. (2011). Vzglyadı Dekabristov na Natsional'nıy Vopros. *Al'manah Sovremennoy Nauki i Obrazovaniya*, No:7 (50), 29-40.

Tsımburskiy, V. (1998). Dve Evrazii: Omonimiya Kak Klyuch k İdeologii Rannego Evraziystva. *"Filosofiya, Etika, Religiovedenie"*.

(<https://cyberleninka.ru/article/n/dve-evrazii-omonimiya-kak-klyuch-k-ideologii-rannego-evraziystva>)

Trubetskoy, N.S. (2017). *Naslediye Çingishana*. Moskova: İzdatel'stvo "E".

Ubugune, A. İ. (1933). "Buryat-Mongolı ot Zavoyevaniya Tsarskoy Rossii do Sverjeniya Samoderjavaya". (Ed. Gudoşnikova, M.A.; Ubugune, A.İ.) *Ot Tsarskoy Kolonii do Sovyetskoy Respubliki*, Moskva, İrkutsk: Gosudarstvenniy İnstitut Kul'turı Buryat-Mongol'skoy ASSR, 5-26.

424

Van Den Berghe, P.L (1996). "A Socio-biological Perspective". (Ed. Hutchinson J.; Smith, A.D.) *Nationalism*, Oxford: Oxford University Press, 96-103.

Van Den Berghe, P.L (1987). *The Ethnic Phenomenon*. Greenwood publishing group.

Verkuyten, M. (2006). *The Social psychology of ethnic Identities*. USA, Canada: psychology Press.

Vernadskiy, V.A. (2008). *Naçertaniye Russkoy İstorii*. Moskova: Algoritm.

Vernadskiy, V.A. (2001). *Mongolı i Rus'*. Tver, Moskova.

Volk, S.S. (1958). *İstoriçeskiye Vzglyadı Dekabristov*. Moskova – Leningrad: İzdatel'stvo Akademii Nauk SSSR.

Yakutin, A. (1940). İsatay Taymanoz, Bojd' Natsional'no-Osvoboditel'nogo Vosstaniya Kazahov v 1936 – 1838 godah. *İstoriçeskiy Jurnal*, 10, 75-81.

- Yamamoto, K. (2018). Politiceskiy Natsionalizm MN. Katkova. *Russkaya Politologiya – Russian Political Science*, 1 (6), 46-52.
- Yenikeev, G.R. (2012). *Korona Ordinskoy İmperii ili Tatarskogo İga Ne Bilo*. Moskova: Algoritm.
- Yepifnov, P.P.; Yepifanova, O.P. (1989). *Hrestomatiya Po İstorii SSSR s drevneyşih vremen do konts XVIII veka. Posobiye dlya učitelya*. Moskova: Prosveşeniye.
- Walicki, A. (2013). *Rus Düşünce Tarihi. Aydınlanma'dan Marksizm'e*. (Çev, Alâeddin Şenel), İstanbul: İletişim.
- Weber, M. (1996). "The Nation" (Ed. Hutchinson J.; Smith, A.D.), *Nationalism*, Oxford: Oxford University Press, 21-25.
- Zakirov, M.B. (2014). N.A. Bardyaev o Tayne Hatsonal'nosti I Missii Rossii. *Filosofiya, Kultura, Pravo*, 3 (64), 25-29.
- Zalkind, E.M. (1943). *Neruşimaya Drujba Buryat-Mongol'skogo i Russkogo Narodov*. Ulan-Ude: Buryat-Mongol'skoye Gosudarstvennoye İzdatel'stvo.
- Zuyev, M.N. (2005). *Oteçestvennaya İstoriya. Uçebnoye posobiye dlya starşeklassnikov i postupayaşih v buzı. Kniha 1 İstoriya Rossii s drevnosti do kontsa XIX veka*. Moskova: ONİKS 21 vek.

Internet Kaynakları

Danilevkiy, İ. *Rus' Orda: soyuz ili igo?*

<https://www.youtube.com/watch?v=6-QOJ5kxgs0&t=534s>

Danilevkiy, İ. *Rus i Zolataya Orda Transformatsii*

<https://www.youtube.com/watch?v=ZUqTef6-x6U>

Valler, M. *Moskova ulus, a ne Rus' [o edinom uçebnike istorii Rossii]*

<https://www.youtube.com/watch?v=J8yGpA-at28>

Valler, M. *Tataro-Mongol'skogo iga ne bilo*

<https://www.youtube.com/watch?v=BY0TTJaJI58>

Mongolo-Tatarı – Eto Mı!!!

<https://www.youtube.com/watch?v=p4rWrAc8mpM>